

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Bankaların varlık ve yükümlülüklerinin yönetiminde varolan olası risk türlerinin tanıtılması ve bunlarla ilgil ölçüm ve yönetim seçeneklerinin tanıtılması. Bu kapsamda yasal zorunluluklar ve bankacılık sisteminin korunması için yapılması gereken uygulamaların açıklanması.

Dersin İçeriği

Bankalarda aktif-pasif yönetimi, bankaların varlık ve yükümlülüklerinin yönetilmesi sürecidir. Bu süreç, faiz oranı ve likidite riskleri gibi finansal riskleri dengelerken, bankanın kârlılığını ve sürdürülebilirliğini sağlamak için stratejik planlama ve bütçe finansmanını da içerir. Etkin bir aktif-pasif yönetimi, kredi, piyasa ve likidite risklerini kontrol altında tutarak bankanın finansal sağlığını korumasına yardımcı olur.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Banka Aktif Pasif Yönetimi, Adalet Hazar, Şenol Babuşcu, Bankacılık Akademisi Yayınları, Ankara, 2024 Risk Yönetimi Açısından Bankalarda Aktif Pasif Yönetimi, Hakan Şakar, Mida Eğitim Merkezi, İstanbul, Ticari Bankalarda Aktif Pasif Yönetimi, Koray Tulgar, TBB Yayınları, Ankara

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Ders Anlatımı: Derste aktif-pasif yönetiminin temel kavramları, teorik çerçevesi ve finansal risk türleri (faiz oranı, likidite, kur riskleri) interaktif bir şekilde anlatılır. Teorik bilginin sağlam bir şekilde öğrencilere aktarılması hedeflenir. Örnek Olay İncelemeleri (Case Studies): Gerçek hayattan alınmış banka senaryoları ve vaka analizleri incelenerek, öğrencilerin teorik bilgiyi somut problemlere uygulaması sağlanır. Öğrenciler, bankaların karşılaştığı riskleri nasıl yönettiklerini ve kritik durumlarda nasıl kararlar aldıklarını tartışır. Uygulamalı Çalışmalar: Excel gibi programlar kullanılarak faiz oranı, likidite ve getiri analizi gibi konularla ilgili uygulamalı egzersizler yapılır. Bu etkinliklerle öğrencilerin finansal modelleme ve analiz becerileri geliştirilir. Grup Çalışmaları ve Sunumlar: Belirlenen konular üzerinde (örneğin, bir bankanın bilançosunun risk analizi veya yeni bir finansal düzenlemenin etkileri) gruplar halinde araştırma yapılır ve sonuçlar sınıfa sunulur. Bu yöntem, öğrencilerin işbirliği ve sunum yeteneklerini güçlendirir. Tartışma ve Soru-Cevap Oturumları: Ders içinde ve sonunda, öğrencilerin konularla ilgili soru sorması, görüş belirtmesi ve kavramsal tartışmalara katılması teşvik edilir. Bu yöntem, konunun daha derinlemesine anlaşılmasını sağlar ve eleştirel düşünme becerisini geliştirir.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Derse gelmeden önce tekrar yapılmasında fayda bulunmaktadır.

Dersin Verilişi

yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Prof. Dr. Emin Hüseyin Çetenak

Program Çıktısı

- Banka Mali Tabloları hakkında bilgi sahibi olur.
- Türk Bankacılık Sektöründe Kaynak Yapısı ile Banka Kaynak Maliyetini Etkileyen Faktörler hakkında uygulamalı örnekler üzerinde tartışmayı öğrenir.
- Banka Pasif Maliyetlerinin Hesaplanması ve Pasif Yönetimi ile Banka Aktiflerinin Sınıflandırılması ve Aktif Yönetimi hakkında temel kavramları öğrenir.

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Öğretim		Uygulama
		Laboratuvar	Metodları Teorik	
1	Hazar & Babuşcu (2014), s. 15–45 Tulgar (1993), s. 20–38	Ders Anlatımı	Banka Tek Düzen Hesap Planı ve bankaların finansal tabloları Hazar & Babuşcu (2014), s. 15–45 Tulgar (1993), s. 20–38	
2	Hazar & Babuşcu (2014), s. 47–78 Şakar (2002), s. 25–40	Ders Anlatımı	Aktif Pasif Yönetimi Açısından Bilanço İçi Gruplar: Aktif Hesap Grupları Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 47–78 Şakar (2002), s. 25–40	
3	Hazar & Babuşcu (2014), s. 79–110 Şakar (2002), s. 41–60	Ders Anlatımı	Aktif Pasif Yönetimi Açısından Bilanço İçi Gruplar: Pasif Hesap Grupları Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 79–110 Şakar (2002), s. 41–60	
4	Hazar & Babuşcu (2014), s. 113–130 Tulgar (1993), s. 39–52	Ders Anlatımı	Aktif Getirisi Hesaplama Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 113–130 Tulgar (1993), s. 39–52	
5	Hazar & Babuşcu (2014), s. 131–150 Şakar (2002), s. 61–75	Ders Anlatımı	Hafta 5 – Pasif Maliyeti Hesaplama ve Aktif Getirisi–Pasif Maliyeti İlişkisi Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 131–150 Şakar (2002), s. 61–75	
6	Hazar & Babuşcu (2014), s. 151–178 Şakar (2002), s. 77–95	Ders Anlatımı	Bankaların Karşı Karşıya Kaldığı Riskler ve Risk Yönetimi Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 151–178 Şakar (2002), s. 77–95	
7	Hazar & Babuşcu (2014), s. 179–195 Şakar (2002), s. 97–112	Ders Anlatımı	Hafta 7 – Piyasa Riski Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 179–195 Şakar (2002), s. 97–112	
8			ARASINAV	
9	Hazar & Babuşcu (2014), s. 197–215 Tulgar (1993), s. 53–70	Ders Anlatımı	Hafta 9 – Kredi Riski (Giriş ve Tanımlar) Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 197–215 Tulgar (1993), s. 53–70	
10	Hazar & Babuşcu (2014), s. 217–235 Şakar (2002), s. 113–135	Ders Anlatımı	Hafta 10 – Kredi Riski (Ölçüm ve Yönetim) Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 217–235 Şakar (2002), s. 113–135	
11	Hazar & Babuşcu (2014), s. 237–260	Ders Anlatımı	Hafta 11 – Getiri ve Maliyet Verilerine Dayalı Yönetimsel Faaliyetler Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 237–260	
12	Hazar & Babuşcu (2014), s. 261–280 Şakar (2002), s. 137–150	Ders Anlatımı	Hafta 12 – Serbest Fonlar Rasyosu ve GAP Rasyosu Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 261–280 Şakar (2002), s. 137–150	
13	Hazar & Babuşcu (2014), s. 281–300 Tulgar (1993), s. 71–85	Ders Anlatımı	Hafta 13 – Efektif Vade (Durasyon) Analizi Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 281–300 Tulgar (1993), s. 71–85	
14	Hazar & Babuşcu (2014), s. 301–325 Şakar (2002), s. 151–168	Ders Anlatımı	Hafta 14 – Likidite Yönetimi Kaynak: Hazar & Babuşcu (2014), s. 301–325 Şakar (2002), s. 151–168	
15	Genel Tekrar	Ders Anlatımı	Genel Tekrar	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Uygulama / Pratik	1	3,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	15	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	15	1,00
Ev Ödevi	3	6,00
Seminer	1	1,00
Uygulama / Pratik Sonrası Bireysel Çalışma	1	1,00
Sözlü	1	1,00
Kısa Sınav	1	1,00
Laboratuvar	1	1,00
Ara Sınav Hazırlık	1	10,00
Vize	1	1,00
Final Sınavı Hazırlık	1	10,00
Derse Katılım	15	3,00
Final	1	1,00
Ödev	5	10,00

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Ara Sınav	40,00
Final	60,00

Finans ve Bankacılık Bölümü / BANKACILIK VE FİNANS X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22	P.Ç. 23	P.Ç. 24	P.Ç. 25
Ö.Ç. 1	1				1														1						
Ö.Ç. 2	1				1																				
Ö.Ç. 3	1		1		1																				

Tablo :

- P.Ç. 1 :** İşletme finansmanı konusunda temel bilgileri kavrama, kullanabilme, değerlendirme ve yorum yapabilme, ekonomik-sosyal ve mali gelişmeleri analiz edebilme, finansal sistemleri anlama, finansal planlama ve işletmelere ait mali tabloları yorumlama konularında bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 2 :** Finansın çeşitli alanlarındaki (bankacılık, dış ticaret, factoring, leasing işlemleri, finansal piyasa ve borsa işlemleri, risk yönetimi, kredi yönetimi, işletme finansmanı vb.) temel kavramlarını anlar ve anlatabilir.
- P.Ç. 3 :** İşletmelerde finansal yönetim işlevini (analiz, planlama/bütçeleme, yatırım, finansman ve denetim) yerine getirme, yatırım projeleri hazırlama, değerlendirme, yönetme ve yatırım stratejileri geliştirme konularında yeterli bilgiye sahip olur.
- P.Ç. 4 :** Finansal piyasa (para ve sermaye piyasaları) araçlarını tanıır, belirli risk düzeyinde en yüksek getiriyi sağlayacak portföyler oluşturabilir ve bu portföyleri yönetebilir.
- P.Ç. 5 :** Ulusal / uluslararası finansal piyasa ve kurumları hakkında yeterli düzeyde bilgiye sahip olur ve bu alanlardaki değişim ve yenilikleri takip edebilir.
- P.Ç. 6 :** Finansal / bankacılık ürün ve hizmetler ile bu ürün ve hizmetlerin pazarlaması hakkında gerekli bilgiye sahip olur.
- P.Ç. 7 :** Muhasebenin işletmeler açısından önemi ve kapsamı, temel muhasebe kavramları, işletmelerin finansal rasyo ve tabloları hakkında teorik bilgilere sahip olur ve bu bilgileri kullanabilir.
- P.Ç. 8 :** Bu bölümü başarı ile bitiren öğrenciler: (1) İşletmeciliğin temel kavramları, işletmenin temel fonksiyonları, işletme biliminin tarihsel gelişimi, diğer bilim dallarıyla olan ilişkileri, işletmeler ve çevreleri, işletmenin amaçları, fizibilite etütleri, işletme işlevleri, firmalar arası işbirlikleri ve girişimcilik konularında ileri düzeyde bilgiye sahiptir ve bu konularda yönetsel kararları alır ve uygular.
- P.Ç. 9 :** Modern yönetim perspektifi ile örgütsel düzeyde analiz yapma ve tasarlama, işletme yönetiminin; planlama, örgütleme, yürütme, koordinasyon ve denetim işlevlerini kavrama, anlatma ve uygulama konusunda bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 10 :** İşletme yönetimi, stratejik yönetim, insan kaynakları yönetimi, örgütsel davranış, girişimcilik ve etik konusundaki süreçler, teoriler ve kavramları açıklayabilme ve analiz edebilme becerisine sahip olur.
- P.Ç. 11 :** Organizasyonlardaki insan ve insan davranışı ile algı, tutum ve kişilik gibi konuların yanı sıra son yıllarda örgütsel davranış alanında ortaya çıkan yeni kavram teknik ve uygulamalara ilişkin ileri düzeyde akademik bilgi ve birikime sahip olur.
- P.Ç. 12 :** Küreselleşme sürecinde işletmelerin sürekliliklerini sağlama noktalarında, pazar araştırması, bilgi sistemleri, tüketici davranışları, stratejik pazarlama, küresel pazarlar, ürün ve hizmet stratejileri, ürün hayat eğrisi, fiyatlama, tedarik zinciri konularını anlar ve kavrar.
- P.Ç. 13 :** Matematik, istatistik ve ekonometri alanlarında beceri kazanma, sayısal verilerden faydalanarak geliştirilecek olan istatistiksel ve ekonometrik çözümlemeler ile daha etkin kararlar alabilme, alınacak kararların sonuçlarını öngörebilme ve doğru tahminlerde bulunabilme ve sebep-sonuç ilişkilerini yorumlama becerisi kazanır.
- P.Ç. 14 :** Para, banka ve finansal sistemin temel öğeleri ve bu öğelerin işleyişlerini yorumlama becerisine sahip olur.
- P.Ç. 15 :** İktisadi konularda temel kavramlar ve ekonomik göstergeler hakkında bilgilere sahip olur.
- P.Ç. 16 :** Bir ekonomideki karar birimlerinin, tüketicilerin ve firmaların, nasıl karar aldıkları ve piyasada birbirlerini nasıl etkilediklerini analiz edebilmek için gerekli bilgilere kuramsal ve uygulama düzeyinde sahip olur.
- P.Ç. 17 :** Bireyler, piyasalar ve ülkeler arasındaki ekonomik ilişkilerin işleyiş kurallarına dair temel bilgilere sahip olur.
- P.Ç. 18 :** Temel hukuk bilgisinin yanı sıra, asgari düzeyde borçlar hukuku, ticaret hukuku, bankacılık hukuku, sermaye piyasası hukuku ve kıymetli

evrak hukuku bilgisine sahip olur.

- P.Ç. 19 :** Bilişim teknolojileri başta olmak üzere analitik düşünme gibi işletmeciliğin çağdaş yöntem ve teknolojilerini kullanır.
- P.Ç. 20 :** Yaşam boyu öğrenme davranışına sahip, iletişim becerisi yüksek, takım çalışmasına yatkın, inisiyatif sahibi, analitik ve eleştirel düşünme ve problem çözme yeteneklerine sahip, kendini ifade etmede ve kurumunu temsil etmede Türkçeyi ve mesleki yabancı dil bilgisini yazılı ve sözlü iletişimde kullanabilme becerilerine sahip olur.
- P.Ç. 21 :** Bilimsel araştırma yapmak için araştırma yöntem ve tekniklerini kullanır.
- P.Ç. 22 :** Atatürk ilke ve inkılapları ile Türk dilinin temel özellikleri hakkında bilgiye sahip olur.
- P.Ç. 23 :** Sanatsal ve sportif konulara ilişkin bireysel yeteneklerini geliştirir.
- P.Ç. 24 :** Dünya kültürlerine açık, farklı inanç, düşünce ve yaşam biçimlerine saygılı, bilimsel düşünce çerçevesinde bilgiyi sorgulama yetkinliğine sahip olur.
- P.Ç. 25 :** Sözlü ve yazılı etkin iletişim kurar; bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 genel düzeyinde kullanır.
- Ö.Ç. 1 :** Banka Mali Tabloları hakkında bilgi sahibi olur.
- Ö.Ç. 2 :** Türk Bankacılık Sektöründe Kaynak Yapısı ile Banka Kaynak Maliyetini Etkileyen Faktörler hakkında uygulamalı örnekler üzerinde tartışmayı öğrenir.
- Ö.Ç. 3 :** Banka Pasif Maliyetlerinin Hesaplanması ve Pasif Yönetimi ile Banka Aktiflerinin Sınıflandırılması ve Aktif Yönetimi hakkında temel kavramları öğrenir.